

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 447/2015
26.05.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Горана Чавлине, Драгана Аћимовића и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Иваном Труљом Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног З.К., због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног З.К., адвоката М.Ђ., поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Сремској Митровици К 31/11 од 04.03.2013. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1658/13 од 03.02.2015. године, у седници већа одржаној 26.05.2015. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног З.К., адвоката М.Ђ., поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Сремској Митровици К 31/11 од 04.03.2013. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1658/13 од 03.02.2015. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и члана 439. тач. 2) и 3) ЗКП, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици К 31/11 од 04.03.2013. године окривљени З.К. је оглашен кривим да је извршио кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. КЗ за које је осуђен на казну затвора у трајању од две године и шест месеци. Истом пресудом окривљени З.К. је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка у износу од 111.000,00 динара, ко и трошкове судског паушала у износу од 20.000,00 динара, а све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Окривљени З.К. је обавезан и да на име имовинскоправног захтева оштећеној Републици Србији плати износ од 2.157.823,41 динар у року од 15 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1658/13 од 03.02.2015. године делимично је усвојена жалба браниоца окривљеног З.К., па је преиначена пресуда Вишег суда у Сремској Митровици К 31/11 од 04.03.2013. године у погледу правне оцене дела и одлуке о казни, тако што је Апелациони суд

у Новом Саду окривљеног З.К. огласио кривим да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. КЗ, за које га је осудио на казну затвора у трајању од једне године и истовремено одредио да ће се наведена казна извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује и које не сме напуштати, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција. Истом пресудом на основу чл. 91. и 92. КЗ окривљени З.К. је обавезан да плати износ од 2.157.823,41 динара на име остварене имовинске користи, у буџет Републике Србије у року од 30 дана од правноснажности пресуде, под претњом извршења, док је оштећена Република Србија ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парницу. Истом пресудом одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Сремској Митровици Кт 102/09 од 20.03.2013. године и жалбе бранилаца окривљеног адвоката М.Ђ. и адвоката Д.Г. у преосталом делу, а првостепена пресуда у непреиначеном делу је потврђена.

Против наведених пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног З.К., адвокат М.Ђ., у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе или да побијане пресуде укине у целини или делимично и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновни поступак и одлуку.

Врховни касациони суд је, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу браниоцу окривљеног З.К., адвокату М.Ђ., па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Бранилац окривљеног у захтеву најпре истиче да је побијаном другостепеном пресудом повређен члан 5. став 2. Кривичног законика, јер је окривљени осуђен на основу члана 234. став 3. КЗ, а за кривично дело учињено у периоду од 2003. до 2004. године, иако је тај члан почео да се примењује 15.04.2013. године, а којим наводима бранилац окривљеног указује да је другостепена пресуда донета уз повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Из списка предмета произилази да је окривљеном З.К., оптужним актом најпре било стављено на терет да је извршио кривично дело пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. Кривичног закона Републике Србије, те да је касније оптужница измењена, тако што је окривљеном стављено на терет извршење кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 3. у вези става 1. Кривичног законика, па је окривљени побијаном првостепеном пресудом оглашен кривим да је извршио кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. КЗ, да би затим Апелациони јавни тужилац у Новом Саду на претресу пред другостепеним судом изменио оптужни акт тако што је окривљеном ставио на терет да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став

3. Кривичног законика, а за које дело је окривљени и побијаном другостепеном пресудом оглашен кривим.

Наиме, у време извршења кривичног дела постојало је кривично дело злоупотреба службеног положаја, које кривично дело је каснијим изменама оптужног акта окривљеном стављено на терет и за које је окривљени и оглашен кривим побијаном првостепеном пресудом, конкретно за извршење кривичног дела из члана 359. став 3. КЗ, а када је извршилац тог кривичног дела могао да има својство службеног лица или својство одговорног лица, док изменама и допунама Кривичног законика од 24.12.2012. године, а који закон је важио у време пресуђења и у односу на који закон је Апелациони јавни тужилац у Новом Саду изменио оптужни акт, учинилац кривичног дела из члана 359. КЗ може имати својство само службеног лица, а одредбе које се односе на злоупотребу положаја и кривицу одговорног лица, овим изменама прописане су у оквиру кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у члану 234. КЗ, при чему су радње извршења код оба дела идентичне.

Дакле, по налажењу Врховног касационог суда, наведеним изменама кривичног законика, кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица задржало је јасан континуитет са кривичним делом злоупотреба службеног положаја у случају да се као извршилац јавља одговорно лице.

У вези са наведеним, неосновано у захтеву бранилац окривљеног указује да кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ није постојало у време предузимања инкриминисаних радњи окривљеног, будући да су те радње биле кажњиве у кривичном делу злоупотреба службеног положаја, а које кривично дело је било прописано како у Кривичном закону Републике Србије који је важио у време извршења кривичног дела, тако и у Кривичном законнику који је ступио на снагу 01.01.2006. године, а најновијим изменама од 24.12.2012. године су радње окривљеног кажњиве по члану 234. став 3. КЗ, а који је по запрећеној казни за то кривично дело блажи за окривљеног, од казне која је запрећена чланом 359. став 3. КЗ.

Из изнетих разлога, по оцени овог суда, неосновано бранилац окривљеног захтевом за заштиту законитости указује да је побијаном другостепеном пресудом повређен кривични закон у смислу члана 439. тачка 2) ЗКП.

Бранилац окривљеног у захтеву указује и то да је заменик Апелационог јавног тужиоца у Новом Саду променио правну квалификацију кривичног дела из члана 359. став 3. КЗ у члан 234. став 3. КЗ, чиме је по оцени браниоца дошло до повреде кривичног закона, јер је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења по члану 234. став 2. КЗ, а којим наводима бранилац окривљеног указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Међутим, по оцени овога суда, а како је окривљеном стављено на терет да је извршењем предметног кривичног дела прибавио противправну имовинску корист у износу од 2.157.823,41 динар, што представља

квалификаторну околност и због чега је кривично дело првобитно било квалификовано као кривично дело из члана 359. став 3. КЗ, а која квалификаторна околност је предвиђена и ставом 3. члана 234. КЗ, за које је окривљени и оглашен кривим, а за које кривично дело је прописана казна затвора од две до десет година, из чега произилази да у конкретном случају апсолутна застарелост кривичног гоњења наступа 24.08.2024. године.

Из изнетих разлога, неосновано бранилац окривљеног у захтеву указује да је побијана другостепена пресуда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Надаље, бранилац окривљеног у захтеву истиче и то да имовинскоправни захтев у износу од 2.157.823,41 динар нема основа, јер је протекао период од десет година и дошло је до апсолутне застаре права пореске управе на обрачун и наплату спорног потраживања, па је самим тим и застарело право Републике Србије на потраживања по том основу, а којим наводима бранилац окривљеног указује да је у побијаним одлукама повређен кривични закон у смислу члана 439. тачка 3) ЗКП.

Међутим, по налажењу Врховног касационог суда, а како је окривљени З.К. правноснажном пресудом оглашен кривим да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. КЗ, јер је у намери да себи прибави противправну имовинску корист искоришћавањем свог положаја прибавио за себе противправну имовинску корист у укупном износу од 2.157.823,41 динара, то је наведена имовинска корист од окривљеног у смислу одредби чл. 91. и 92. КЗ морала бити одузета, при чему питање да ли је имовинскоправни захтев оштећеног застарео или не, није од утицаја на овакву одлуку суда, јер се код имовинскоправног захтева ради о посебној врсти поступка у оквиру кривичног поступка, предвиђеном одредбама чланова 252. -260. ЗКП, а у конкретном случају оштећена Република Србија је ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парницу.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у погледу повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП оценио неоснованим.

Бранилац окривљеног у захтеву истиче и то да током поступка првостепени и другостепени суд нису уважили предлоге браниоца окривљеног да се саслушају одређени сведоци, а да су прихваћени искази сведока Љ.К. и Р.П., који су неистинити, при чему су судови уважили мишљење вештака које је донето на основу фотокопиране и неверодостојне документације због чега је окривљени осуђен за радње које није учинио и за које не постоје докази, при чему другостепени суд није ни разматрао налаз и мишљење вештака „Е. Т.“ број 136/2013 од 17.04.2013. године, које је бранилац окривљеног доставио након подношења жалбе, а којим налазом и мишљењем се оспорава налаз и мишљење вештака М.Д.

Изнетим наводима, по оцени овог суда, бранилац окривљеног оспорава оцену изведених доказа и истом утврђено чињенично стање у

правноснажној пресуди, али како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима која у поступку има у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд, захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Поред тога, бранилац окривљеног у захтеву истиче и то да је Виши суд у Сремској Митровици, истражни судија, дао сагласност за подизање оптужнице против осумњиченог З.К. без спровођења истраге, при чему бранилац у захтеву није у смислу члана 485. став 4. ЗКП определио повреду законика о кривичном поступку за коју сматра да је таквим поступањем од стране истражног судије учињена, због чега је Врховни касациони суд, нашао да захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у овом делу нема прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП у вези члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде, у односу на одбијајући део на основу члана 491. став 1. ЗКП, на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП у делу у којем је захтев одбацио као недозвољен, а на основу члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП, у вези члана 484. ЗКП у делу у којем је захтев одбацио јер нема законом прописан садржај.

Записничар - саветник
Ивана Тркуља Веселиновић,с.р.

Председник већа-судија
Јанко Лазаревић,с.р.